

Vanhetlamgodsgeslagen

De mythe van het Gentse retabel doorprikt

Dirk Huyghe

Illustraties Dirk Huyghe

Voorwoord

Wie de wetenschap niet aanvaardt, loopt gevaar. Twijfelaars worden weggelachen. Ook rond de historie van het Lam Gods is een strenge doctrine geweven. De bunker van glas kan het retabel echter onmogelijk van alle smet beschermen. De mythen worden doorprikt en spatten uit mekaar als rijpe etterbuilen.

De lelijke lamskop verraaft meer dan men vermoedt. Het feërieke Lam Gods blijkt een aanklacht tegen de roomse kerk, *'Die dunkle Seite des Lammes'*.

Mystici en de *'Nieuwe Devotie'* hebben het onderwerp van het retabel bepaald, niet Hubert Van Eyck. De vertalingen van religieuze visioenen naar het Diets, door de *'Broeders van het gemene leven'*, liggen aan de basis van het picturale. Zij beïnvloeden de plastische kunstenaars van die tijd. Dat vertelt *'The Iconography of the Altarpiece'*.

Het kwatrijntje op de kaderrand beschrijft met een jaardicht de datum 1432. Jaardichten zijn pas veel later in zwang. De data liegen over zichzelf. Aan u of ik mij vergis.

'...Judocus Vijdt is niet de opdrachtgever...'. Dat toont de skyline van het retabel aan. Gent schraapt Vijdt bij de restauratie in zijn blootje. Alles wat goud was, wordt tot zilver herleid. Vijdt was kunstverzamelaar en vastgoedmakelaar, de Fernand Huts van de middeleeuwen.

Wie zal er ooit nog wierook durven zwaaien voor het Lam Gods? Jan Van Eyck zou zich schamen, zoals Adam en Eva, over sommige panelen.

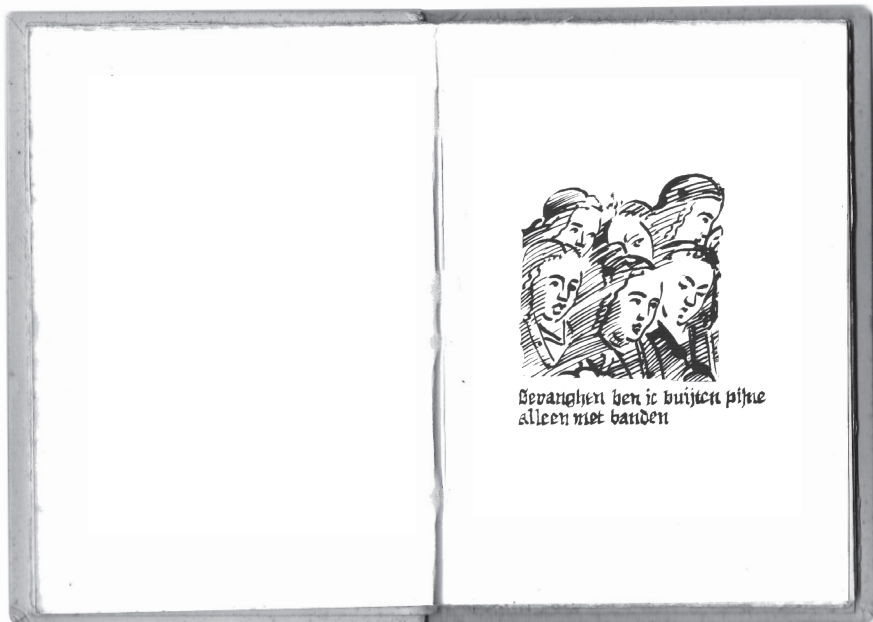
Lars, de onderzoeker, de twijfelende Thomas in het fictieve verhaal, wil er meer over weten en pluist het uit. Illusie en werkelijkheid zijn soms mekaars evenbeeld en muteren wel eens, zoals Voltaire al zei: *'Er zijn waarheden die niet voor alle mensen zijn, noch voor alle tijden'*.

Tweede hoofdstuk uit de Dietse codex.

*‘Gevanghen ben ic buijten pijn
alleen met banden’*

*Ik open de luiken zonder kettinggeratel.
Aan de kerkgangers toon ik mijn gepenseelde vrienden.
Ik vraag dan drie duiten.
Dronkaards en dolende honden verjaag ik.*

*De kaarsendover steek ik als mijn hellebaard.
Niet elk schouwspel verheft de ziel.
Sommigen tonen delen waar de zon nooit schijnt.
Calvinisten durven al wat meer.*

*Maria en God de Vader blijven stoïcijns.
De musicerende engelen sluiten de ogen.
Ik kan sommige spotters niets maken.
Mijn ketting reikt niet ver genoeg.*

